

ІГРИ РОЗУМУ ВІДОМОГО НОБЕЛІВСЬКОГО ЛАУРЕАТА ДЖОНА НЕША ФОРБСА

Яровенко А.О.

Науковий керівник – доц., к.пед.н. Кашканова Г.Г.

Джон Форбс Неш (народився 13 червня 1928, Блюфілд) – американський математик, що працює в області теорії ігор та диференціальної геометрії. У школі вчився посередньо, а математику взагалі не любив. Коли Нешу було 14, до його рук потрапила книга «Великі математики». «Прочитавши цю книгу, я зумів сам, без сторонньої допомоги, довести малу теорему Ферма» – пише Неш у своїй автобіографії. Так його математичний геній заявив про себе.

У Принстоні Джон Неш ознайомився з теорією ігор. Вона вразила його уяву так, що у віці 20 років Джон Неш зумів створити основи наукового методу, що зіграв величезну роль у розвитку світової економіки. У 1949 році 21-річний учений написав дисертацію про теорію ігор. Сорок п'ять років опісля він отримав за цю роботу Нобелівську премію з економіки. Внесок Неша описали так: «за фундаментальний аналіз рівноваги в теорії некооперативних ігор».

Теорія ігор – це математичний метод вивчення стратегій, що дозволяють перемогти у якійсь грі. Спочатку математики зацікавилися такими іграми, як хрестики-нулики або шахи, стратегію яких аналізувати відносно просто, оскільки це так звані ігри з повною інформацією: кожен гравець знає, в якому положенні знаходиться його супротивник. Потім увагу дослідників привернули «ігри з неповною інформацією» (наприклад, покер), де гравцям невідомо, які засоби має у своєму розпорядженні супротивник. Проаналізувавши покер і решту ігор цього класу, математики спробували застосувати математичний аналіз до ігор «глобального масштабу»: воєн, економіки і навіть до звичайних розлучень.

У 1998 році американська журналістка Сільвія Назар написала біографію Неша під назвою «A Beautiful Mind: Життя математичного генія і Нобелівський лауреат Джона Неша». У 2001 році під керівництвом Рона Ховарда за мотивами книжки зняли фільм «Ігри розуму».